

30 grudnia 2009 r., Warszawa

1 stycznia 2010 roku – zmiany w Prawie ochrony środowiska

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) zmienia formę prawno-organizacyjną, a fundusze gminne i powiatowe zostaną zlikwidowane – to główne zmiany wprowadzane ustawą z 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw. Nowa ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2010r.

Co się zmienia?

1. Przekształcenie NFOŚiGW z państwowego funduszu celowego posiadającego osobowość prawną – w państwową osobę prawną.
2. Przekształcenie wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) z wojewódzkich funduszy celowych posiadających osobność prawną – w samorządowe osoby prawne.
3. Likwidacja powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej - a ich środkami będą dysponować odpowiednio starostowie i wójtowie (burmistrzowie lub prezydenci miast).
4. Usystematyzowanie katalogu celów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, na które będą przeznaczane środki przekształconych NFOŚiGW oraz wfośigw.
5. Określenie struktury organów przekształconych NFOŚiGW oraz wfośigw, zadań i kompetencji tych organów, a także zasad gospodarki finansowej przekształconych NFOŚiGW oraz wfośigw.
6. Uzupełnienie katalogu form dofinansowania celów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zastąpienie systemu subfunduszy w NFOŚiGW systemem zobowiązań wieloletnich.

Dlaczego?

Zmiana formy prawno-organizacyjnej NFOŚiGW oraz wfośigw, a także likwidacja funduszy powiatowych i gminnych jest uzasadniona uwzględnieniem w katalogu form prawno-organizacyjnych jednostek sektora finansów publicznych określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wyłącznie państwowych funduszy celowych pozbawionych osobowości prawnej (art. 9 ust. 7, art. 29 ust. 3).

Założenie likwidacji powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wynika bezpośrednio z założeń reformy finansów publicznych opracowanej przez Ministerstwo Finansów. Akt normatywny stanowiący fundament tej reformy, to jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), przewiduje funkcjonowanie w sektorze finansów publicznych wyłącznie państwowych funduszy celowych pozbawionych osobowości prawnej. Dlatego też, po wejściu w życie tej ustawy, które jest planowane na dzień 1 stycznia 2010 r., w sektorze finansów publicznych nie będą mogły funkcjonować inne rodzaje funduszy celowych, w szczególności powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska.

Co dalej z pieniędzmi i zobowiązaniami?

Według znowelizowanych przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska, dotychczasowe tytuły przychodów gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu opłat i kar – w dotychczasowych proporcjach – będą stanowiły dochody budżetów odpowiednio gmin i powiatów. Należności i zobowiązania funduszy staną się odpowiednio należnościami i zobowiązaniami budżetów powiatów albo budżetów gmin.

Zgodnie z art. 16 ust. 4 omawianej ustawy z dnia 20 listopada 2009 r., środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych dotychczasowych powiatowych funduszy i gminnych funduszy staną się odpowiednio dochodami budżetów powiatów i gmin oraz zostaną przekazane na ich rachunki.

Ponadto, zgodnie z art. 403 ustawy – Prawo ochrony środowiska w brzmieniu nadawanym przez art. 1 pkt 13 omawianej ustawy z dnia 20 listopada 2009 r., do zadań powiatów i gmin, od dnia 1 stycznia 2010 r., będzie należało finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 18, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin.

Katalog celów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które po dniu 1 stycznia 2010 r. będą finansowane ze środków budżetów powiatów i gmin odpowiada katalogowi tych celów, który jest aktualnie określony w art. 406 i 407 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Odnosząc się zaś do formy, w jakiej po dniu 1 stycznia 2010 r. powiaty i gminy będą finansowały cele z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wymienione w ustawie – Prawo ochrony środowiska, zważywszy na fakt, że będą wydatkowane środki budżetów odpowiednio powiatów i gmin, zastosowanie w tym zakresie będą miały odpowiednie przepisy nowej ustawy o finansach publicznych.